

O altfel de liniște

Ritmuri

Oltea Șerban-Pârâu

Tirania adjectivelor – cine crede că nu are nevoie de ele se înșală amarnic. Ele, adjectivale, nasc și întrețin neliniștile și pasiunile fără de care, în lumea artei cel puțin, nimic nu ar mai fi existat. Cât despre inteligență, în astfel de cazuri, glasul ei sfios nu poate fi ascultat decât atunci când marele nostru orgoliu oftează satisfăcut asemenea unui tigru sătul.

CD-ul dedicat artei maestrului Dan Iordăchescu, care face obiectul acestei cronici, are multe dintre acele calități care îl fac valoros pentru colecția oricărui meloman. Într-adevăr, o senzație de liniște te cuprinde atunci când ascuți versiunea propusă pe acest album pentru lieduri de Schumann și Enescu. Acest lucru nu se datorează însă neapărat repertoriului, cât mai ales inteligenței muzicale ieșite din comun a interpretării. Eliberată de nevoia de comparație, știința frazării lui Dan Iordăchescu – mă feresc de apelativul de venerabil maestru pentru că ar aduce cu sine o notă de clasificare deloc propriei „tinereții fără bătrânețe” a artistului – vine dintr-o rară combinație dintre un talent, un instinct și o inteligență asemenea unei amprente digitale, unică, irepetabilă. Repertoriul cameral propus pe acest CD pune foarte bine în valoare aceste atuuri, curgerea lied-urilor contopindu-se într-o atmosferă

eliberată de pulsunile cotidianului și ale imediatului.

Eliberată de tirania adjectivelor, inteligența muzicală a lui Dan Iordăchescu i-a oferit acestuia șansa unei longevități artistice remarcabile. Cântul, timbrul vocii, modul surprinzător în care știe să conducă situații dificile din punct de vedere tehnic către țelul estetic propus sunt tot atâtea lecții către cei care vin, fie ei profesioniști sau melomani. Plasate în zona unui romantism devenit abstract, prin opoziție cu pragmatismul emoțional al vremurilor noastre, paleta de culori, de trăiri și de senzații a liedurilor de Schumann redau, prin mesajul vocii lui Dan Iordăchescu, înțelesul iubirii, al dragostei, al tulburătoarelor nuanțe poetice cuprinse în versurile lui Heine din ciclul *Dragoste de poet* sau în cele închinat naturii de Julius Mosen, Emanuel Geibel și Friederich Ruckert.

Din păcate, tentația folosirii unor aprecieri nu tocmai măgulitoare apare în legătură cu latura vizuală a produsului, care poate alunga chiar și pe cei mai indulgenți nevizitați. Dan Iordăchescu este un artist care ar fi meritat o altfel de concepție grafică – deși cuvântul concepție este deja un compliment nemeritat – și chiar un altfel de conținut al booklet-ului.

Inteligența muzicală, la care revenim neobosit ori de câte ori vorbim de Dan Iordăchescu, transcende literalele de o șchioapă sau fotografiile, fie ele și de tinerețe. Această calitate atât de rară la un muzician se exprimă din punct de vedere auditiv

într-o zonă a inefabilului, foarte greu de atins prin cuvinte. Acesta este de fapt mesajul artei lui Dan Iordăchescu. Lied-urile de Enescu pe versuri de Carmen Silva sunt o mărturie a acestui mesaj. Delicatețea se face simțită de la dor la joc, iar pasiunea și convingerea în justetea propriului mesaj se fac simțite până la detaliu.

Parteneri ai lui Dan Iordăchescu în acest periplu prin cele nu mai puțin de douăzeci și nouă de lied-uri de pe album au fost de-a lungul timpului pianistii Valentin Gheorghiu, Ferdinand Weiss, Albert Guttmann, Wolfgang Scheringer, alături de soprana Magda Inaculescu și mezzo-soprana Martha Kessler.

Contribuții românești la dialectologia arabă

Irina Vainovski-Mihai

Analiza aprofundată oferită prin această monografie este rezultatul unei activități întreprinse de George Grigore pe parcursul a peste șapte ani pentru culegerea și studierea pe teren a unor date privind un dialect arab aflat prea puțin în atenția cercetătorilor din domeniu. Autorul, conferențiar doctor la Facultatea de Limbi și Literaturi Străine a Universității din București, secția arabă, cunoscut, printre altele, pentru traducerea în limba română a Coranului (prima ediție: Kriterion, 2000), prin incursiunea sa informativă, informativă și, deopotrivă, atrăgătoare, își răsplătește pe deplin cititorii, atât specialiști în dialectologia arabă, cât și cei interesați de studiul limbii în general.

George Grigore pornește de la analiza datelor lingvistice culese la fața locului, pentru a contura, în final, o imagine de ansam-

blu a dialectului arab vorbit în orașul Mardin (capitală a guvernoratului cu același nume, din sud-estul Turciei, la granița cu Siria și Irak). Orașul Mardin se află pe versantul meridional (la 1000-1100 m) al unui munte cu o altitudine de 1200 m ce mărginește extremitatea nordică a câmpiei Mesopotamiei. Acele 'abbârât (străduțe), greu accesibile, care șerpuiesc printre case au făcut din acest oraș un loc de necucerit și, în același timp, în mod firesc, un refugiu pentru doritorii de libertate din această parte a lumii. Alături de arabi, Mardinul este locuit deopotrivă de kurzi, turci, arameeni, armeni. Această conviețuire de secole a făcut ca limbile vorbite în Mardin să capete un „aer de familie”, să prezinte multe similitudini fonetice, morfologice, sintactice, lexicale, deși din punct de vedere genealogic sunt diferite: araba este o limbă semitică, kurda, indo-europeană, turca, altaică etc.

Informațiile și analizele oferite în cele 352 de pagini de George Grigore, cunoscător

atât al arabei, cât și a altor limbi din zonă, sunt structurate pe diferite niveluri: fonetică și fonologie, morfologie, sintaxă, lexicologie. În funcție de fiecare situație în parte, autorul compară propriile sale rezultate cu cele ale altor cercetători ai dialectelelor mesopotamiene de care aparține și dialectul arab vorbit la Mardin sau ai altor dialecte arabe contemporane.

Fără îndoială, *L'arabe parlé à Mardin* este o contribuție majoră în dialectologia arabă. O carte exemplară prin faptul că reprezintă finalizarea unui proiect în care autorul a crezut și căruia i-a dedicat, cu obstinație și modestie, șapte ani. O lucrare exemplară prin adecvarea domeniului academic al lingvisticii la realitatea celor care fac posibilă însăși existența lingvisticii, vorbitorii.

* George Grigore, *L'arabe parlé à Mardin. Monographie d'un parler arabe „périphérique”*, Editura Universității din București, 2007.

